

การบันทึกบัญชีในชีวิตประจำวัน.....

เพื่อการออมในอนาคต

น.ท.หญิง จิตต์จิรา ตั้งฐิตวงศ์
อาจารย์ฝ่ายศึกษา โรงเรียนนายเรือ

โลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจอย่างมาก โดยเฉพาะปัจจัยสำคัญ คือ ราคาน้ำมันกำลังสูงขึ้นจนยากที่จะดูตรึงไว้ได้ซึ่งทำให้รายได้ของประชาชนก้าวตามไม่ทัน รัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี จึงมีนโยบายให้ ธ.ก.ส. มาร่วมกันรณรงค์ให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยประชาสัมพันธ์ทางสถานีโทรทัศน์ทุกวันเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนทำบัญชีครัวเรือน โดยชี้ให้เห็นว่าการทำบัญชีครัวเรือนจะทำให้ประชาชนมีรายได้สูงกว่ามาตรฐานรายได้ขั้นต่ำของประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งมีข้อความบางตอนจาก WWW.baac.or.th. ธ.ก.ส. เปิดธนาคารหมู่บ้าน พร้อมแจกบัญชีครัวเรือน ผู้เขียนได้คัดย่อมาดังนี้

นายวราเทพ รัตนากร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ในฐานะประธานกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) ได้เปิดเผยหลังเสร็จสิ้นพิธีเปิดธนาคารประชาชน ที่ จ.อุบลราชธานี ว่า ธ.ก.ส. ได้ตั้งเป้าหมายจะเข้าไปพัฒนากองทุนหมู่บ้าน เพื่อยกระดับขึ้นเป็นสถาบันการเงินชุมชน จำนวน ๑๑๗ แห่ง ในปีนี้ และในโอกาสเดียวกัน นายวราเทพฯ ได้นำสมุดบัญชีครัวเรือนที่ ธ.ก.ส. ได้ทำขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลส่งมอบให้กับสมาชิกกองทุน และประชาชนที่มาร่วมงานเพื่อให้นำกลับไปบันทึกรายรับ-รายจ่ายของครอบครัวอย่างต่อเนื่อง โดยย้ำว่า การทำบัญชีครัวเรือนจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ประชาชนหลุดพ้นจากความยากจนได้ในที่สุด

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า ภาครัฐบาลเล็งเห็นว่า การทำบัญชีจะเป็นหนทางหนึ่งในหลาย ๆ หนทางที่จะแก้ไขระบบเศรษฐกิจของชาติ ผู้เขียนจึงขอแนะนำให้ผู้อ่านได้ทราบถึงหลักการทำบัญชีอย่างง่าย ๆ ในเบื้องต้นว่ามีความสำคัญอย่างไร เหตุใดภาครัฐบาลจึงได้นำมาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน

ความหมายของการบัญชี การบัญชีเป็นเสมือนสื่อความหมายทางธุรกิจเพื่อให้เข้าใจว่าการทำงานในรูปแบบของกิจการเล็ก ๆ หรือกิจการใหญ่ ๆ จะมีรายได้เท่าใด ค่าใช้จ่ายเท่าใด คู่มคากับการลงทุนหรือไม่ ผลงานที่ออกมาแล้วมีกำไรสูงสุดหรือไม่ เป็นการใช้จ่ายการผลิตที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีขั้นตอนของการทำบัญชีดังนี้

๑. การจดบันทึก (Recording) เป็นการกำหนดวิธีการลงบัญชีรายการที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ในสมุดรายวัน เพราะว่า เมื่อเวลาผ่านไปมนุษย์เราไม่สามารถจดจำได้หมดว่าเรามีค่าใช้จ่ายต่อวัน, ต่อสัปดาห์, ต่อเดือน เป็นจำนวนเงินเท่าไร เพราะฉะนั้นการจดบันทึกต้องทำอย่างสม่ำเสมอและครบถ้วนทุกรายการ

๒. การจัดหมวดหมู่ (Classifying) เป็นการนำข้อมูลที่บันทึกไว้มาจัดรวบรวมและแบ่งแยก เป็นหมวดหมู่ เช่น หมวดรายได้, หมวดค่าใช้จ่าย, หมวดทรัพย์สิน ฯลฯ เพื่อความสะดวกในการค้นหาและนำมาใช้ประโยชน์ได้ในโอกาสต่อไป

๓. การสรุปผล (Summarizing) เป็นการนำข้อมูลที่บันทึกไว้มาสรุปยอดรวมของผลลัพธ์อีกทีว่า สัปดาห์นี้หรือเดือนนี้มีรายได้ทั้งสิ้นเท่าไร รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดเท่าไร มีเงินเหลือ เงินติดลบเท่าไร ณ วันที่สรุปผล หรือว่าค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ เกิดเป็นหนี้สินที่ไปยืมมาเป็นจำนวนเท่าไร

๔. การวิเคราะห์ตีความ (Interpreting) เป็นการนำผลสรุปข้อ ๓ มาวิเคราะห์ว่ารายได้ที่ได้รับนั้น จะสามารถหาได้มากกว่านี้หรือไม่ เต็มประสิทธิภาพหรือยัง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นฟุ่มเฟือยหรือไม่ ประหยัดได้อีกหรือไม่ เงินที่ใช้เกินไปนั้น เป็นสิ่งจำเป็นหรือไม่ เพื่อจะได้นำปัญหามาแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ตัวอย่างการจดบันทึก, การจัดหมวดหมู่, การสรุปผลและการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการทำบัญชีอย่างง่าย ๆ ในแง่ของประเภทรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นประจำวันรวมไปถึงทรัพย์สิน หนี้สิน ทุน ซึ่งเป็นหลักการทำบัญชีของธุรกิจซึ่งยุ่งยาก และมีกฎเกณฑ์มากกว่านี้ ยังไม่เหมาะสมสำหรับการทำบัญชีอย่างง่าย ๆ ซึ่งเรา นำมาปรับปรุงใช้กับชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง เช่น เรามีรายได้เพียงตัวเดียว คือเงินเดือน ๑๐,๐๐๐.-บาท

ค่าใช้จ่ายในแต่ละวันที่เราจดบันทึกได้ดังนี้

วันที่ ๑	จ่ายค่าน้ำ	๒๐๐.-	บาท
	จ่ายค่าไฟฟ้า	๑,๕๐๐.-	บาท
๑ - ๕	จ่ายค่ารถไปทำงานวันละ ๔๐ X ๕ วัน =	๒๐๐.-	บาท
๗	จ่ายค่าผงซักฟอก สบู่ ทิชชู แชมพู ฯลฯ	๕๐๐.-	บาท
๑ - ๗	จ่ายค่าอาหารวันละ ๑๒๐ X ๗ =	๘๔๐.-	บาท
๘	จ่ายค่าครีมทาผิว เครื่องสำอาง ลิปสติค	๒,๐๐๐.-	บาท
	ฯลฯ		

เมื่อเราจดบันทึกได้ในแต่ละวันจนถึงสิ้นเดือน เราก็นำมาจัดหมวดหมู่ก็คือรายการใดเป็นรายได้ก็จะอยู่รวมกันไว้อย่างหนึ่ง รายการใดเป็นค่าใช้จ่าย ก็จะรวมอยู่ด้วยกัน แล้วนำมาสรุปผลดังนี้

รายได้ประจำเดือนนี้เท่ากับ		๑๐,๐๐๐.-บาท
รายจ่ายประจำเดือนนี้		
ค่าน้ำ	๒๐๐.-บาท	
ค่าไฟฟ้า	๑,๔๐๐.-บาท	
ค่ารถไปทำงาน	๘๐๐.-บาท	
ค่าอาหาร	๓,๖๐๐.-บาท	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	๕๐๐.-บาท	
ค่าใช้จ่ายอื่น	<u>๒,๐๐๐.-บาท</u>	
รวม	<u>๘,๕๐๐.-บาท</u>	<u>๘,๕๐๐.-บาท</u>
เงินเหลือ ณ วันสิ้น เดือน		<u>๑,๕๐๐.-บาท</u>

จะเห็นว่าเรามีเงินเหลือ ๑,๕๐๐.-บาท เก็บไว้ใช้ยามจำเป็น เป็นเงินสำรอง เพื่อมีเหตุฉุกเฉินและถ้าเราประหยัดให้มากกว่านี้อีก เราก็จะกลับไปที่ยอดที่จุดไว้ในแต่ละวันว่าวันไหนมีรายการใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น เราก็สามารถปรับแต่ง การดำรงชีวิตในแต่ละวันใหม่เพื่อที่ให้มีเงินเหลือมากขึ้น

จากความหมายของการบัญชีขั้นต้นดังกล่าวนี้ รัฐบาลได้นำหลักเกณฑ์ของการบัญชีมาใช้กับประชาชน โดยประชาสัมพันธ์ว่า มีครอบครัวหนึ่งเมื่อยังไม่ได้ทำบัญชีครัวเรือน ฐานะการเงินติดลบและยากจน บ้านที่อยู่อาศัยเล็กและแคบ เงินในแต่ละเดือนไม่พอใช้ แต่พอมีการทำบัญชีครัวเรือน ความเป็นอยู่ดีขึ้นเรื่อย ๆ การบัญชีฝึกให้คนจดบันทึกรายละเอียดของค่าใช้จ่าย บันทึกรายได้ทั้งหมดที่ได้ เพราะคนเราไม่สามารถจดจำได้ทั้งหมดว่าวันนี้จ่ายอะไรไปบ้าง พอสิ้นเดือนก็รวบรวมยอดดูว่าทั้งหมดต่อเดือนจ่ายไปเท่าไร แต่ละรายการนำมาตรวจดูอีกครั้ง ว่ามีรายการใดบ้างที่สามารถประหยัดได้อีก การที่เราสามารถนำรายการที่จ่ายไปแล้วมาทบทวนดูอีกครั้ง เพื่อสร้างจิตใต้สำนึกให้รู้ถึงการประหยัด ในเดือนต่อไปเราก็จะไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในรายการนั้น เมื่อฝึกนิสัยในการบันทึกรายละเอียดของการใช้จ่ายได้ก็จะประหยัดได้มากขึ้น และทำให้ในแต่ละเดือนมีเงินเหลือเก็บหรือเงินออมเพิ่มมากขึ้น หนี้สินที่เคยพอกพูนก็จะลดน้อยลงเพราะเราจะหาสาเหตุของการใช้จ่ายเงินที่ทำให้ติดลบได้ว่าตรงจุดไหน เราก็จะแก้ไขในจุดนั้น เป็นการแก้ปัญหที่ตรงประเด็น อาจจะเป็นหนทางหนึ่งทำให้ประชาชนประหยัดและมีเงินออมเพิ่มขึ้น

จากที่กล่าวมานี้เป็นเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยของหลักการบัญชีเบื้องต้นเท่านั้น ถ้าท่านต้องการทราบถึงรายละเอียดของบัญชีมากกว่านี้จะหาอ่านได้จากหนังสือหลักการบัญชีเบื้องต้น หรือหลักการบัญชี ๑ ของหลายสำนักพิมพ์ ซึ่งจะหาอ่านได้จากศูนย์หนังสือ ฯ และห้องสมุด รร.นร.

เอกสารอ้างอิง

www.baac.or.th.

จิตต์จิรา ตั้งจิตวงศ์. น.ท.หญิง. หลักการบัญชี.

พรพรรณ เอกเผ่าพันธ์. หลักบัญชีเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.

